

Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag

Dnr: Ks 2015/245

Ärendets dnr: Ks 2015/216

Ks § 147

Svar på remiss över underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat

Initierat av	Miljö- och energidepartementet.
Ärendebeskrivning	Remiss har inkommit från Miljö- och energidepartementet. SMHI har fått regeringsuppdrag att utarbeta underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat. Det har inneburit att sammanställa kunskap om nuvarande och framtida risker och konsekvenser för samhället av ett förändrat klimat. Målet har varit att beskriva behoven och förslag på åtgärder för anpassning av olika delar av samhället. Rapporten finns att hämta på SMHI:s hemsida via denna länk: http://www.smhi.se/tema/nationellt-kunskapscentrum-for-klimatanpassning/nyheter-fran-kunskapscentrumet/underlag-till-kontrollstation-2015-for-anpassning-till-ett-forandrat-klimat-1.79820 . Rapporten ger förslag till en färdplan för klimatanpassningen i Sverige. Slutsatsen handlar om att arbetet måste bedrivas långsiktigt, att roller och mandat förtydligas samt att en bättre samordning mellan olika aktörer uppnås. Förslag till remissvar föreligger.
Beslutsunderlag	Tjänsteskrivelse från Rickard Persson och Anna Möller, Enheten för Plan och Exploatering.
Tidigare behandling	Ärendet har tidigare behandlats i kommunstyrelsens arbetsutskott 2015-05-19 § 132, i enlighet med förslag.
Yrkande	Angela Everbäck (MP) lämnar yrkande enligt bilaga 3.
Beslutsgång	Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut, arbetsutskottets förslag och Angela Everbäcks (MP) yrkande. Ordförande ställer förslaget mot varandra och finner att

Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag

Dnr: Ks 2015/245

kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Godkänna upprättat remissvar över ”Underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat”
2. Översända svaret till Miljö- och Energidepartementet.

Reservation

Angela Everbäck (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande, bilaga 4.

Beslutet skickas till

Miljö- och Energidepartementet
Enheten för Plan och Exploatering

Utdragsbestyrkande

Kommunförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Dnr: Ks 2015/216

Rickard Persson
Planarkitekt

Remiss: Underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat

Kommunens synpunkter på remissen

Kommunförvaltningen anser att det är välbehövligt med en uppföljning och analys av det nationella klimatanpassningsarbetet och satsningar på lokalt klimatanpassningsarbete. Förvaltningen anser att mer nationella satsningar borde riktas till den lokala nivån än vad underlaget föreslår och att fler nya förslag som möter klimatförändringarna borde kunna utarbetas.

- Förvaltningen anser att statliga medel bör kunna tilldelas till de viktiga åtgärder och ansökningar som redan utförs eller planeras av kommunerna idag. Vellinge kommun arbetar för närvarande med en Miljödomsansökan för invallning av Falsterbonäset som kostnadsberäknas (endast ansökan) till minst sju miljoner kr. Till detta kommer medel för att säkerställa såväl natur och kulturvärden som sociala värden. Det bör vara möjligt för kommuner som är särskilt drabbade av klimatförändringar att söka statliga medel för t.ex. Miljödomsansökan.
- Förvaltningen anser att svagheten i lagstiftningen när det gäller att väga riksintressen mot andra *befintliga* värden bör ses över. Den befintliga samhälls- och bebyggelsestrukturen i ett etablerat samhälle kan inte vägas mot ett riksintresse på samma sätt som en ny detaljplan för bebyggelse görs. Som lagstiftningen nu är utformad får etablerade sociala, ekonomiska och kulturella värden för liten tyngd i en avvägning mot riksintressen. Avsikten med riksintressena var att skydda mot ny exploatering, inte att vägas mot befintliga samhällen. Länsstyrelsen i Skånes förslag i sin regionala handlingsplan för klimatanpassning att bebyggelsen på Falsterbonäset ska avvecklas för att tillgodose riksintressanta naturvärden är ett extremt förslag som exemplifierar problemet.
- Förvaltningen delar SMHI:s uppfattning att regeringen bör ge en särskild utredare i uppdrag att se över lagstiftning och regelverk så att de är ändamålsenliga för klimatanpassning av Sverige. Kommunen delar SMHI:s uppfattning att det krävs utredning även av hur framtida arbete med anpassning till klimatförändringar kan

POST 235 81 Vellinge
BESÖK Norrevångsgatan 3
TELEFON 040-42 50 00
FAX 040-42 51 49
E-POST vellinge.kommun@vellinge.se
WEBB Vellinge.se

BANKGIRO 5896-1467
ORG. NR 212000-1033

och bör finansieras och hur ansvaret bör fördelas mellan stat, kommun och enskild.

- Förvaltningen delar SMHI:s uppfattning att det inte finns behov av lagförslag eller andra nationella styrmedel som kringgår det kommunala självstyret. Kommunerna är olika och naturförutsättningar och samhällsförhållanden varierar mellan olika delar av Sverige. Även behov och resurser varierar.
- Förvaltningen anser att fler myndigheter kan få ett större ansvar än de som förekommer i tabell 1. Kommunen anser att ett större ansvar i färdplanen bör tilldelas Trafikverket, Boverket och Havs- och vattenmyndigheten. I Vellinge kommun bygger föreslagna framtida klimatanpassningsåtgärder på att statlig infrastruktur kan anpassas till lokala förhållanden, t.ex. vägbankar som skydd mot översvämning.
- Förvaltningen delar inte SMHI:s uppfattning att skadeståndsansvar för detaljplaner, bygglov m.m. bör utökas till 20 år vad gäller översvämning, ras, skred och erosion. Kommunen anser att nuvarande regler för skadestånd är tillräckliga och enhetliga.
- Förvaltningen delar SMHI:s uppfattning att om lagstiftningen ändras gällande rätten att utföra klimatanpassningsåtgärder på annans mark måste det vara tydligt att åtgärderna tillgodoser angelägna allmänna intressen och att fastighetsägare ska ha rätt till ersättning.
- Förvaltningen anser att en nationell finansiering av en tidsbegränsad samordnande funktion för klimatanpassning i varje kommun med målsättningen att klimatanpassning ska integreras brett i de kommunala verksamheterna är ett bra förslag, men att ett långsiktigt arbete kräver en långsiktig finansiering. Tre år är en kort tid för ett brett samordnande klimatanpassningsarbete.
- Förvaltningen anser det angeläget att målkonflikter utreds. Vellinge kommun har många motstridiga statliga och kommunala intressen att väga mot varandra och lagstiftningen är inte anpassad för att hantera ett 100-årsperspektiv. SMHI:s förslag är otydligt i huruvida den nationella expertkommittéen eller miljömålsberedningen ska få huvudansvaret för att hantera målkonflikter och behöver förtydligas på denna punkt.
- Förvaltningen ser positivt på SMHI:s förslag, ursprungligen Länsstyrelsen i Skånes, om en särskild satsning för att informera kommunala handläggare om hur frågan om klimatanpassning ska behandlas inom bygglov och förhandsbesked
- Förvaltningen anser att det måste säkerställas att de skattefinansierade nationella databaser, prognos- och varningssystemen kommer att tillgängliggöras för kommunerna utan extra kostnader.
- Förvaltningen anser att de kommunala resurserna och behoven vad gäller aktuella GIS-skikt, kartdatabaser och dylikt varierar och att det innebär att det bör hellre bli möjligt att söka statlig finansiering för sådan uppdatering av sådana som enskilda kommuner har behov av än att försöka samla all information nationellt.
- Förvaltningen önskar en tydligare ansvarsfördelning vad gäller dricksvattenförsörjningen. I utredningen nämns att både Havs- och vattenmyndigheten och Livsmedelsverket ska hantera frågor om dricksvattenförsörjningen.

- Förvaltningen anser att det inte framgår vad man har för förslag om hur man hanterar befintlig planlagd bebyggelse i förhållande till förhöjda grundvattennivåer i samband med klimatförändring. Innebär det vattenverksamhet att skydda mot förhöjda grundvattennivåer?
- Förvaltningen anser att det inte är rättvist att kostnadstäckningen för vattenfrågor förs över på vattenkollektivet. Det ger också en skev bild av ansvarsfördelningen.
- Förvaltningen anser att utredningens slutsats att duplikatsystem inte utgör någon fara för översvämningar är felaktig. Stora översvämningar sker även i duplikatsystem. I nuvarande lagstiftning kan detta inte undvikas genom PBL där möjligheten för kommunerna att övervaka installationerna tagits bort.
- Förvaltningen anser att det i planarbetet bör kunna ges möjlighet att styra även dagvattenhanteringen genom bestämmelser som reglerar mängden dagvatten som får släppas ut per tid och yta.
- Förvaltningen anser att utredningen är otydlig angående hur kommunerna bör analysera risker och sårbarheter men ger inga förslag om styrmedel till kommunerna för detta.
- Förvaltningen anser att den föreslagna inblandningen av försäkringsbranschen i plan- och bygglagsprocesser är ogenomtänkt.

Bakgrund

Regeringen, Miljö- och energidepartementet, har till Vellinge kommun remitterat ett av SMHI framtaget underlag, *Underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat*. Remissvar ska ha inkommit senast den 22 juni 2015.

Regeringen avser efter remissrundan presentera en nationell *färdplan för att säkerställa Sveriges klimatanpassning*.

Kontrollstation 2015 utgör dels den första analysen och uppföljningen av arbetet med klimatanpassning i Sverige sedan Klimat- och sårbarhetsutredningen 2007: *Sverige inför klimatförändringarna – hot och möjligheter (SOU 2007:60)*, dels bedömningar av återstående behov av åtgärder och fortsatt arbete med klimatanpassningsarbete på nationell, regional och lokal (kommunal) nivå. Även möjligheterna att verka på EU-nivå analyseras.

Underlaget syftar till att:

- Sammanställa ett uppdaterat kunskapsunderlag om risker och konsekvenser för samhället på lokal, regional och nationell nivå.
- Kartlägga och analysera åtgärder som har genomförts sedan Klimat- och sårbarhetsutredningen presenterades eller som planeras att genomföras.

- Beskriva behovet av och lämna förslag på ytterligare klimatanpassningsåtgärder.

Klimatanpassningsarbetet 2007-2014 – några milstolpar

SMHI:s uppdrag är att följa upp och analysera det klimatanpassningsarbete som skett sedan Klimat och sårbarhetsutredningen 2007. Några för kommunen särskilt relevanta milstolpar är:

- *Sverige inför klimatförändringarna – hot och möjligheter* (SOU:2007:60). (Klimat- och sårbarhetsutredningens slutbetänkande).
- Regeringens proposition *En sammanhållen klimat- och energipolitik – Klimat* (2008:09:162), särskilt kap. 9. (Sveriges klimatstrategi, Klimatpropositionen).
- Miljömålsberedningens (M2010:04) uppdrag om en långsiktigt hållbar markanvändning.
- Dricksvattenutredningen (L2013:02).
- En EU-strategi för anpassning till klimatförändring (KOM (2013) 216)
- Regeringens uppdrag att utarbeta underlag om forskning och kunskap om klimatförändringar (M2013/3203/KI).
- Länsstyrelsens regionala handlingsplan för klimatanpassning
 - Remissversion våren 2014
 - Kommunens remissvar maj 2014
 - Slutlig handlingsplan Länsstyrelsen i Skåne län juni 2014.

56 % av Sveriges kommuner arbetar med klimatanpassning i sina översikts- och detaljplaner, särskilt översvämningsrisker samt VA-frågor (inkl. dagvatten).

I SMHI:s underlag identifierades 58 förslag i Klimatpropositionen som sedan följdes upp genom att SMHI frågade de myndigheter de var riktade till om de också hade genomförts, hur, om andra åtgärder genomförts och behov av ytterligare åtgärder.

Vidare sammanställdes i en åtgärds katalog länsstyrelsernas förslag till åtgärder och ansvariga aktörer i de regionala handlingsplanerna för klimatanpassning.

Utifrån detta, samt t.ex. workshops med aktörer inom området, presenterar SMHI:s underlag en syntes av förslag för att klimatanpassa Sverige.

Sammanfattning av remissens förslag på en framtida färdplan för klimatanpassning

(Hela rapporten finns på <http://www.smhi.se/tema/nationellt-kunskapscentrum-for-klimatanpassning/nyheter-fran-kunskapscentrumet/underlag-till-kontrollstation-2015-for-anpassning-till-ett-forandrat-klimat-1.79820>).

SMHI:s förslag syftar till att förtydliga roller och mandat för aktörer på olika nivåer. Det ska bli tydligare vad respektive aktör ska göra och vad de ska bidra med till andra aktörer. SMHI hävdar att sektorsintressen behöver en större samordning för att undvika målkonflikter.

Genomförandet av den nationella färdplanen bör ske innan år 2020, De flesta av förslagen riktar sig till den nationella nivån, men beslut om genomförande av konkreta åtgärder sker främst på lokal och regional nivå. På regional nivå är det styrande dokumentet länsstyrelsens handlingsplan, medan på lokal nivå är kommunernas egna prioriteringar styrande. Då många kommuner saknar resurser, bör en förstärkning av kommunernas klimatanpassningsarbete ske.

SMHI:s förslag till fördelning av uppgifter sammanfattas i en tabell (se nedan) i underlaget. Regeringen har det övergripande ansvaret, t.ex. för finansiering och lagstiftning. Tre nationella sektorsmyndigheter föreslås samordna arbetet: SMHI, Naturvårdsverket och MSB. Länsstyrelserna får regionalt samordningsansvar för klimatanpassningsarbetet i länen. På lokal nivå föreslås kommunerna få tidsbegränsad nationell finansiering för en samordnad funktion. MSB får ett utökad anslag för att bevilja medel till skydd mot naturolyckor.

Tabell 1. Föreslagen färdplan för samordning av klimatanpassning

Regering och departement med rådgivande funktioner

En kontaktpunkt för klimatanpassning utses inom de **departement som berörs av klimatanpassning** och ett **departementsöverskridande forum** etableras.

Det departementsöverskridande forumet säkerställer att klimatanpassningsaspekter inkluderas i fler regeringsuppdrag än de som berör medel som är direkt avsatta till klimatanpassning.

Regeringen utser ett ansvarigt departement för klimatanpassning, som även leder det departementsöverskridande forumets arbete.

Regeringen deltar aktivt i EU samarbetet, inklusive i EU:s regionala Östersjösamarbete.

Regeringen tar fram en nationell strategi, tillsammans med en handlingsplan som kan stämmas av mot EU:s resultatavlas processmål.

Regeringen utreder hur kostnader för klimatanpassning bör finansieras, samt hur ansvaret ska fördelas.

Regeringen ser över lagstiftning och regelverk så att de är ändamålsenliga för klimatanpassning av Sverige.

En rådgivande nationell expertkommitté för klimatanpassning tillsätts. En initial uppgift är att ta fram underlag till en nationell strategi och handlingsplan. Kommitténs arbete leds av Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI.

SMHI rapporterar prioriterade forsknings- och utvecklingsbehov, samt behov av tillgängliggörande av kunskap, databaser och beslutsstöd till den nationella expertkommittén och regeringen, som underlag till utformning av regeringsuppdrag och till forskningspropositionen för 2017-2020.

Miljömålsrådet beaktar specifikt hur klimatförändringar påverkar arbetet med miljömålen.

Naturvårdsverket får, som tilläggsuppdrag till den fördjupade utvärderingen av möjligheterna att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen, i uppdrag att sammanställa en översyn av miljömålsarbete med hänsyn till klimatförändringar i tidsperspektivet 2020-2100.

Nationell myndighetssamordning

SMHI får övergripande ansvar för samordning av nationella myndigheters arbete, samt för samordning mellan regionala och nationella myndigheter. Dessutom ansvarar SMHI för nationell samordning relaterat till tillgängliggörande av kunskap och kunskapsstöd.

MSB bidrar med samordning av att förebygga och hantera olyckor och kriser i dagens och framtida klimat.

Naturvårdsverket bidrar med samordning av klimatförändringsaspekter i miljömålsarbetet.

SMHI etablerar ett gemensamt forum som säkerställer att de tre myndigheternas nationella samordningsansvar koordineras.

Underlag till uppföljning och utvärdering av nationella strategier och handlingsplaner

SMHI har huvudansvar för nationella och internationella uppföljningar och utvärderingar.

MSB bidrar till de delar som rör förebyggande arbete och hantering av olyckor och kriser.

Naturvårdsverket bidrar till de delar som rör klimatförändringar och miljömål.

Underlag till prioriterade forsknings- och utvecklingsinsatser, samt tillgängliggörande av kunskap och beslutsstödsverktyg

SMHI tar fram underlag för prioriteringar av behov av forskning och utveckling, databaser, verktyg och stöd samt dialog med forskningsfinansiärer.

MSB bidrar genom prioriteringar som görs inom Nationell plattform för arbete med naturolyckor samt beställer forskning inom området samhällsskydd och beredskap.

Naturvårdsverket bidrar genom samordning av prioriteringar kopplade till miljömålsarbetet.

SMHI tillgängliggör befintlig kunskap, verktyg och stöd för klimatanpassningsarbete.

SMHI ansvar för driften av den nationella klimatanpassningsportalen som är den naturliga ingången för aktörer som söker information om och stöd för klimatanpassning.

Nationell sektoriell samordning

Nationella sektors- och expertmyndigheter tar fram och följer upp nationella mål och handlingsplaner för sina respektive ansvarsområden.

Myndigheterna får inskrivet i sina instruktioner hur de ska initiera, stödja och följa upp klimatanpassningsarbete.

Regional samordning

Länsstyrelserna får regionalt samordningsansvar för klimatanpassningsarbetet i länen. I arbetet ingår stöd till och samordning mellan kommuner och andra aktörer i länet samt samordning med nationella myndigheter. Länsstyrelserna ska följa upp sina handlingsplaner samt bidra till nationell rapportering och uppföljning.

Lokal samordning

Kommunerna får nationell finansiering för en tidsbegränsad samordnad funktion med syfte att säkerställa att klimatanpassning integreras i kommunens arbete med utgångspunkt från lokala förutsättningar.

I avvaktan på att nya finansieringsformer trätt i kraft, utökas anslaget för skydd mot naturolyckor, så att **MSB:s** beviljandegrad bättre motsvarar faktiska behov.

SMHI:s förslag till struktur i färdplanen för klimatanpassning

Färdplanens fyra syften

Färdplanen ska säkerställa att:

- 1) Regelverket anpassas och tydliggör roller, ansvar, strategier och mål.
- 2) Forsknings- och utvecklingsinsatser som fyller identifierade kunskapsbehov prioriteras och genomförs.
- 3) Kunskap, beslutsstöd, prognos- och varningssystem görs tillgängligt.
- 4) Kostnadsfördelningen mellan olika aktörer klarläggs, och resurser till prioriterade åtgärder säkerställs.

1 – Anpassa lagar och regelverk, tydliggör strategier

SMHI anser att det inte finns behov av lagförslag eller andra nationella styrmedel som kringgår det kommunala självstyret. Kommunerna är så olika och naturförutsättningar och samhällsförhållanden varierar mellan olika delar av Sverige. Behov och resurser varierar.

SMHI anser att lagstiftningen och regelverket bör ses över av en särskild utredare så att de är ändamålsenliga och med ett tidsperspektiv som tar hänsyn till klimatförändringar. Lagstiftningen måste harmoniseras för att undvika målkonflikter och tydliggöra ansvar.

Enligt SMHI är preskriptionstiden för fel och försummelser i det kommunala arbetet med detaljplaner och bygglov för kort med hänsyn till klimatanpassning. Redan Klimat-

och sårbarhetsutredningen föreslog att kommunens ansvar för detaljplaner och bygglov bör utökas till 20 år vad gäller skadeståndsansvar för översvämning, ras, skred och erosion. Den utökade preskriptionstiden avses inte gälla retroaktivt, (s 77). Idag gäller 10 års skadeståndsansvar.

SMHI anger att vid flera tillfällen har frågan om kommunernas rätt att utföra åtgärder på annans mark för klimatanpassning lyfts, bl.a. i prop. 2008/09:162 och från expertgruppen till Miljömålsberedningen. Kommunerna har idag inte rätt att utföra klimatanpassningsåtgärder på annans mark. I Boverkets remissvar till Klimat- och sårbarhetsutredningen menar Boverket att det är tveksamt om plan- och bygglagen är rätt lagstiftning för denna ändring. Motivet är att skydda omkringliggande och befintliga bebyggelse, viktig infrastruktur och pågående markanvändning från naturskaderisker. Om lagstiftningen ändras måste det vara tydligt att åtgärderna tillgodoser angelägna allmänna intressen och att fastighetsägare ska ha rätt till ersättning, anser SMHI.

SMHI föreslår en nationell finansiering av en tidsbegränsad samordnande funktion för klimatanpassning i varje kommun med målsättningen att klimatanpassning ska integreras brett i de kommunala verksamheterna. Kostnaden uppskattas till 1 miljon kronor per år för en period på ca 3 år per kommun.

SMHI föreslår en långsiktig finansiering av en regional samordnande funktion för klimatanpassning på länsstyrelserna, som ska stå dels för den regionala samordningen, men också för samordning mellan nationell, regional och lokal nivå.

SMHI föreslår en nationell expertkommitté för klimatanpassning som tillsammans med miljömålsberedningen ska utreda hur lagstiftningen bör samordnas med klimatanpassningsstrategin, t.ex. genom införande av en klimatlag.

SMHI anger ett 20-tal sektorsspecifika förslag, de flesta inriktade på att säkra tillgänglig information, vägledning och data inom respektive verksamhetsområde, t.ex. uppdatering av vissa allmänna råd, utreda ansvarsfrågan för tillsynsvägledning av enskilda dricksvattenanläggningar och en utökning av fastighetsregistret till att omfatta läge och höjd i förhållande till sjöar, vattendrag och kust.

SMHI föreslår att SMHI:s egna Nationella kunskapscentrum för klimatanpassning får i uppdrag att samordna de statliga myndigheternas arbete med klimatanpassning.

SMHI föreslår att Naturvårdsverket, i samarbete med miljömålsansvariga myndigheter, ser över miljömålsarbetet i tidsperspektivet 2020-2100. I uppdraget ingår att bedöma om miljömålen är relevanta i ett föränderligt klimat och ta hänsyn till regionala skillnader. Miljömålsrådet får i uppgift att hantera målkonflikter.

SMHI anser att en långsiktig regional klimatanpassningssamordning bör säkras genom att länsstyrelserna får en långsiktig finansiering av en sådan funktion (regional klimatanpassningssamordnare).

SMHI anser att det är lämpligt att ta fram kriterier för klimatanpassad upphandling inom Lagen för offentlig upphandling, samt sprida kunskap och kompetens till politiker och kommunala upphandlare kring de framtagna kriterierna och möjligheten att ställa krav på klimatanpassning inom ramen för Lagen om offentlig upphandling (förslag 7:7).

SMHI stöder Länsstyrelsen i Skånes förslag om en särskild satsning för att informera kommunala handläggare om hur frågan om klimatanpassning ska behandlas inom bygglov och förhandsbesked.

2 - Säkerställ att prioriterade forsknings- och utvecklingsinsatser genomförs

SMHI föreslår i avsnittet ett antal åtgärder för att säkerställa att kunskapsläget vad gäller klimatanpassning kontinuerligt uppdateras och övervakas och hur sådan långsiktigt ska finansieras. Idag sker detta genom tidsbegränsade projekt.

SMHI föreslår framtagande av flera nationella databaser, t.ex. kustzoneringsprogram, sårbarhet för stranderosion för Skånes kustkommuner och kartdatabas för vegetation och marktäcke.

- Tillgängliggörande av geologiska underlag med information som krävs för skred- och riskanalyser på lokal och regional nivå (förslag 11:3).
- Kartering av sårbarhet för stranderosion för Skånes kustkommuner och de mest utsatta vattendragen (förslag 11:4).
- Färdigställande och ajourhållning av höjddatabasen (förslag 11:5).
- Kartdatabas för vegetation och marktäcke (förslag 11:6).
- Tillgängliggörande av historiska flygbilder och ortofoton (förslag 11:7).
- Slutförande av nationell hydrografisk kartering (förslag 11:8).
- Visualisering av geodata i tre dimensioner (3D) med syfte att ge möjlighet till ökad förståelse av konsekvenser av framtida landskaps- och klimatförändringar, såväl som av effekten av olika anpassningsåtgärder (förslag 11:9).
- Kustzoneringsprogram, med syfte att kartera Sveriges grunda vatten i såväl kustzonen som för insjöar och vattendrag från strandlinjen ner till cirka 10 meters djup (förslag 11:11).

3 – Tillgängliggör kunskapen

SMHI föreslår att de själva tillgängliggör befintliga verktyg och stöd i större utsträckning, t.ex. handböcker, vägledningar och verktygslådor.

SMHI föreslår att de själva tar fram efterfrågade verktyg och beslutsstöd, t.ex. för mångfunktionalitet, hjälp av ekosystemtjänster, kostnad-nyttanalyser, grön- och blåstruktur m.m.

I kapitel 7.6 finns även förslag kring hur utveckling och implementering av klimatanpassningsteknik skulle kunna främjas genom att:

- En statlig fond skapas för utveckling och implementering av klimatanpassningsteknik, med möjlighet att bistå med kapital, bidrag och villkorslån (förslag 7:9).
- Tillväxtverket får i uppdrag att i samverkan med berörda offentliga och privata aktörer anordna regelbundna nätverksaktiviteter för företag om klimatanpassning (förslag 7:10).
- Klimatanpassningsaspekter inkluderas och bli en del av plattformen inom regeringsuppdraget Hållbara Städer (förslag 7:11).
- Försäkringsbranschen ges möjlighet till en adjungerande roll kopplat till klimatanpassning vid kommunernas plan- och bygglovsprocesser (förslag 7:12).
- En generell information tas fram om möjliga konsekvenser för svenska företag med internationell verksamhet i olika länder eller regioner, samt lämpliga vägar ses över för att sprida denna information (förslag 7:13).

SMHI föreslår att Klimatanpassningsportalen stärks som den första ingången till det nationella klimatanpassningsarbetet.

SMHI föreslår ett antal uppgifter till ett antal myndigheter och att undervisning i skolorna förbättras.

4 Klarlägg fördelningen av finansieringen mellan olika aktörer

SMHI redogör för den komplicerade ansvarsfördelningen. Flera kommuner saknar tillräckliga ekonomiska resurser för att skydda sig mot effekterna av ett varmare och fuktigare klimat. Dessa kan bara för Skåne uppskattas till miljardbelopp, där stigande havsnivåer och därmed översvämningar är det största hotet. I Länsstyrelsen i Skånes regionala handlingsplan för klimatanpassning konstateras att 23 000 fastigheter i Skåne riskerar att hamna under vatten på sikt.

Kostnaden för klimatanpassning av städer i Sverige uppskattades av Klimat- och sårbarhetsutredningen till mellan 100 och 300 miljoner kronor per år. Utredningen spådde att värmerelaterade dödsfall kommer att stå för den i särklass största kostnadsökningen, men kostnader för ökat kylbehov och ökad smittspridning också blir kännbara.

SMHI varnar för förändringar i försäkringsskydd som berör enskilda mycket negativt och resonerar som så att de alltmer frekventa skyfallen och för den delen ökad nederbörd i stort kan få konsekvenser att det blir svårt för försäkringsbolagen att tillhandahålla ett försäkringsskydd för översvämningsskador. Försäkring bygger på att det ska vara händelser som är plötsliga och oförutsedda. Finns det kunskap om att en viss händelse kommer att inträffa för ett försäkrat objekt så uppfylls inte de försäkringsmässiga principerna. Det blir inte längre fråga om en riskfördelning inom ett försäkringskollektiv. Det medför att premien måste sättas till förväntad kostnad för objektet. Är det t ex fråga om en översvämmad källare så kan premien hamna på sexsiffriga belopp, det vill säga kostnaden för källarens återställande. Att ta ut sådana höga försäkringspremier är förstås inte möjligt. Försäkringsbolagen kan därmed komma att undanta momentet översvämning ur försäkringen. Således kommer fastighetens ägare själv få bekosta skadorna till följd av översvämning. Det är sannolikt inte hållbart i längden.

SMHI anser att det krävs en utredning av hur framtida arbete med anpassning till klimatförändringar kan och bör finansieras och hur ansvaret bör fördelas mellan stat, kommun och enskild. En utgångspunkt vid denna utredning bör vara att kostsamma åtgärder som är länsöverskridande och av riksintresse främst bör finansieras från nationell nivå. För att möjliggöra detta bör det övervägas om grön skatteväxling eller andra principer där "förorenaren betalar" kan vara en framkomlig väg.

SMHI visar också på ett behov av information om EU-stöd. Förslag kopplat till det finns i kapitel 7.1.1 (användning av EU:s struktur och investeringsfonder):

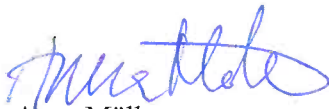
- Sprid information om hur projektmedel från EU:s struktur och investeringsfonder kan användas för klimatanpassning (förslag 7:2).
- Utred hur medel från olika EU-fonder kan användas mer effektivt i klimatanpassningssyfte och samordnas hos de förvaltande myndigheterna (förslag 7:3).

SMHI föreslår (i Förslag 3:23) att anslaget för skydd mot naturolyckor (2:2) behålls, samt utökas fram till att nya finansieringsformer trätt i kraft. Regeringen ser över definitionen av vad medlen kan sökas för (nu begränsat till skydd mot översvämningar, ras och skred) så att även skydd mot andra typer av naturolyckor och eventuellt även andra typer av klimatanpassningsåtgärder kan finansieras.

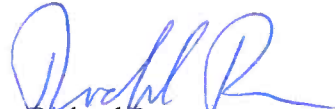
Förslag till beslut

Enheten för Plan och Exploatering föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott besluta att föreslå Kommunstyrelsen besluta att översända förvaltningens synpunkter (s 1-3) till Miljö- och energidepartementet som sitt yttrande över remissen.

I ärendets beredning har miljöchef Ola Gustafsson och VA-ingenjör Per Juhlin deltagit.

Anna Möller
Samhällsbyggnadschef
Telefon: 040-42 52 99

Rickard Persson
Planarkitekt
Telefon: 040-42 51 73